

Bjørn Øtring
Borgeveien 33. Vinderen.

Tredstrand, den 29/7. 48.

Politikammoret Arendal
7 herr politibetjent Egeband,
Arendal.

Vedr. Arthur Quist.

Etter anmodning fra handssvikavdelingen i Oslo, gjennom dem har jeg forsøkt sette opp en forelæring om nedk.s motstands handlinger. I midlertid har jeg fått en temmelig tungangssyke de siste dager og finner at det jeg har skrevet er så lite tilfredsstillende at jeg tillater meg kun å sende med en kort redegjørelse for enkelte forhold i den norske legion.

Straks jeg kommer til Oslo skal jeg sette meg i forbindelse med jourhavenden herr Haukenes og avtale med ham om eventuelt å gi en offisiere oversikt.

Arbødigst
Bjørn Øtring

så kraftig inn som de gjorde.

Jeg var troppsjef for 1 kompanis 1 tropp og med vårt kp. hadde vi den tyske "berater" Radbruch. Denne var en ordentlig og kjekk kar som forstått at legjonen måtte være norsk, han var en virkelig rådgiver og forsøkte ikke som nesten alle de andre "beratere" å skjulte seg inn som sjef for kompaniet. Gjennom Radbruch var det at vi fikk rede på at den tyske stabssjef ville forsøke å overta bataljonssjefstillingen og han hadde diskutert denne overtagelse med sine underordnede, og utpekt hver enkelt's rolle ved dette kup, likeledes mulighetene for innføring av tysk kommandospråk.

Akkurat på denne tid kom Arthur Aunist beordring til sjef for bataljonen. Han kom da fra Norge og var lite eller kanskje ikke kjent med tingenes tilstand. Den tyske stabsleder hadde regnet med å utnytte dette forhold, men oppnådde kun å kjøre hodet mot veggen da Aunist pokket på gitte løfter og straks tok offensiven. Typisk er at den første ordre som kom fra Aunist gikk ut på 2 timers istandsetting av uniformene, med spesiell hensyntaung til at alle 55 merker på hjelmene og jakkeoppslag skulle fjernes. Dette ble signalet til en innbitt kamp hvor tyskerne benyttet

alle midler, men hvor Quist tilslutt seiret den dag vi ble slutt ut i ildlinjen.

Det ble fra Quist gitt ordre om at det innen Legionen kun skulle benyttes norske gradstegsnedre, korporal, löjtnant, kaptein m.fl. Ikke det tyske "rottenführer", "untersturmführer", "hauptsturmführer" o.s.v. som da allerede var gjennomført. Det ble gitt ordre om at de tyske "beredere" kun var rådgivere og ikke hadde noen som helst kommandomyndighet. Et hvert brudd på det skulle anmeldes.

Befal og befalsaspiranter spiste alle måltider samlet i officersmessen og her framhevet Quist for oss at vår oppgave var ikke kun å delta i kampen mot bolsjevismen, men like viktig var det å på ny å få opprettet en norsk lær i et fritt Norge og at vi derfor måtte lære meget nøye av det nye som var verd å lære, men herunder aldri glemme at vi var nordmenn.

Glan framhevet også stadig at siden Legionen hadde flest frivillige som ikke var NS. (ca. 70 %) måtte vi ikke drive politisk propaganda eller synge NS sanger. Dette falt oss yngre NS medlemmer tungt for brystet den gangen og vi framhevet at den politiske skolering en var viktig, da en soldat kjempet bedre når brodde på noe og viste hvorfor han kjempet.

Han svarte da: "Dere kan jo snakke om Norge; men gi j... i det derre andre." På dette grunnlag og fordi vi trodde at hans holdning overfor tyskerne var for steil fikk han flere mot seg; men etter hvert forstod vi at hans mening var den eneste rette og den som berget oss som selvstendig enhet. Det beste bevis for dette er net at "Den norske legion" ble igjen som den eneste selvstendige. Alle de andre som var opprettet i 1941 ble "fortyskede". "Frikorps Danmark"s offiserer ble overført til Divisjon Wiking og tysk språk ble innført. Det samme var tilfelle med "legion Vlaanderen" og "Den nederlandske legion." Selv de 2 svenske kompanier ble fratatt sine offiserer og sitt språk.

For Brüst ble beordret som sjef for legionen hadde det vært edsoverleggelse. Den ed som skulle avlegges var formet som en ubetinget lydighet til "der Führer" Adolf Hitler, denne edst fikk vi kjendskap til gjennom Radbruch og varsket Brüsting om at en slik ed ville ingen avlegge. Den ble da endret til å gjelde overfor Adolf Hitler som "øverste krigsherre", og begrenset til å gjelde kun for tjeneste tiden. Som garanti for at dette ikke skulle gjøre oss avhengige av tyskerne mer en kampensyn tilsa, var Brüsting tilstede ved edsoverleggelsen. Flere ønsket ikke å

avlegge eden og ville reise hjem; men tyskerne la
mansker innem for dette. Da vi etter endt ut-
dannelsen ble overført til stetin for utskibning
til Finland fikk Brust, likevel ordnet med
hjemreisen på den måte at han i samarbeid
med legen og troppsjefene fikk "kasert" karene
som ubrukelige og sendt dem hjem til Norge.
Tyskerne oppdaget dette og sendte rapporter til
44 Filtrungshauptamt men da Brust hadde
holdt de tyske rådgivere så godt på aasland
burde general Zitzner ikke ha ansvaret for et
kupp så lite for frontjunkerne. Og resul-
saket ble at istedet måtte samtlige tyske of-
fisierer som sto mot Brust finne seg i å bli
frabestret og tilbake ble kun 4-5 løytnanter og
noen få av lavere grad i forvaltningen.
Dette var ordentlige karene som var anerkjendt
av oss norske og med hvem vi senere hadde det
beste samarbeide.

Bjørn Afting

Bjørn Østring .

Borgenveien 33.

V i n d e r e n .

Oslo, den 20. august 1948.

Til

Oslo Politikammer,

LANDSSVIKAVDELINGEN.

O s l o .

Gjelder råttmester Arthur Quist.

I tillegg til min forklaring oversendt gjenem Arendal politikammer oversendes den vedlagte.

Hvis enkelte ting er for dårlig belyst eller spesielle andre ting jeg tidligere har vært forhørt om; ønskes nøyaktigere forklart er jeg selvfølgelig villig til å redegjøre grundigere for disse ting.

E r b ø d i g s t

Bjørn Østring .

Gjelder : Arthur Quist. (Del II.)

Det var hele tiden meningen at Den norske legions innsats skulle være i Finland, og da vi istedet ble satt inn syd for finnene ved Finskebukta var dette helt mot forutsetningen. Da vi gikk inn i flyene i Stetin etter noen få timers varsel het det at isforholdene hadde gjort det umulig å komme nordover uten fly. Bataljonen ble så splittet ved at flyene hadde forskjellig landingsordre. Luga, Krasnogwardeisk og Riga. (Disse siste vidre med buss.) Etter landingen ble noen tropper kjørt rett ut i frontlinjen ved Puskin, mens andre ble sendt til Krasnoje-selo uten at vi troppsjefer hadde føling med bataljonen, ja delvis heller ikke med våre kompanisjefer. Vi som kom til Puskin ble lagt i reserve som en annen linje i vestkanten av byen, mens russernes stillinger gikk gjennom ~~vest~~ østkanten. Våre panservernkanoner ble straks beordret i stilling og befalet fra infanterikompaniene ble straks vist rundt i tyskeres første linje, med beskjed om at vi samme kveld skulle overta. Først etter dette kom vi i forbindelse med Quist som vi hadde inntrykk av var holdt unna oss. Situasjonen ble drøftet, men vår innsats slik tyskerne hadde ordnet det var ikke til å komme forbi, ~~men~~ Quist var imidlertid meget ~~arg~~ argelig over at vi ikke var kommet til Finland som lovet. Radbruch fortalte senere at den virkelige grund for denne tilsynelatende planløse innsats, var at den tyske ledelse ikke hadde villet ha oss i Finland, og hadde vært redd for ^{at} Quists steile holdning hadde kunnet forpurre deres planer om å sette oss inn annet sted. Etter noen dager klarte Quist å få løsgjort oss, og samlet alle norske i et eget avsnitt av fronten.

Vi norske hadde meldt oss frivillig og var hver for oss innstilt på å yte det beste. Mange av oss så kampen mot bolsjevismen som et rent korstog og ønsket intet høyere enn å gi vårt liv for Norge hvis det ble krevet. Quist hadde ~~intet~~ ansvar for denne vår innstilling og hadde aldri påvirket noen av oss til å melde oss, han

(A.Quist.)

~~Vi~~ kom jo til bataljonen lenge etter opprettelsen. Straks han ble klar over at tyskerne konsekvent brøt alle avtaler gjorde han også alt han kunne for å få alle hjem og bataljonen oppløst. Ved disponering av befalet til kurser og skoler, og ved avtale med legen om tilbakesending av alle det overhode var mulig å gjøre dette med, fikk han svekket avdelingen så meget at frontinnsatsen ble vanskeliggjort. Tyskerne forsøkte da å sende avdelingen til bandebekjempelse i Ukeraine, men dette nektet Quist og satte sin stilling inn på at dette ikke skulle skje. Tyskerne fikk så i Norge satt opp et politikompani med Jonas Lie som sjef. Dette kompani ble sendt som forsterkning til bataljonen og det så ut til at Quists plan om å få alle hjem skulle misslykkes. Imidlertid hadde vi, da vi meldte oss som frivillige i Norge måttet undertegne en kontrakt hvor det også sto at vi skulle tjenestegjøre i et $\frac{1}{2}$ år. Undertegningen av et slikt dokument var vi meget imot dengang, da vi mente at en slik innsats ikke skulle være noen almindelig kontrakt om "kjøp og salg", for når en var villig til å gi sitt liv skulle det være et tillitsforhold nokk. Vi murret derfor heller ikke da bare utdannelsen tok $\frac{1}{2}$ år, men etter at selve frontinnsatssen hadde vart lenger enn denne tid, gikk Quist fra bunker til bunker ^{og} snakket med hver enkelt mann og fikk de til å si opp kontrakten på grundlag av det $\frac{1}{2}$ års innsats. Dette var for Quist så resikabelt å så høyt spill, at alle ventet han skulle bli anklaget for mytteri og få den strengeste straff ved krigsrett. Bataljonen ble da også straks tilbakeført til Letland. På dette tidspunkt var bataljonen helt nede i et antall svarende til ca. 2 kompanier så noen betydning rent kampmessig sett hadde den ikke; men Himler som hadde en forkjærlighet for de "germanske" avdelinger ^{og} forsto at en av disse ville "sprekke" fullstendig hvis Quist uten videre ble fjærnet, kom selv nordover for å finne en løsning. Quist var imidlertid helt steil og da Himler forsto at så og si alle de norske sto bak ham, lovet han å ta hensyn til kontrakten. Man ga imidlertid Jonas Lie i oppdrag å verve til et norsk regiment. For å få den gamle infanteri batal-

(A.Quist.)

jon som stamme, ble det fra ham framhevet at regimentet ville bli helt motorisert oppsatt som et pansergrenaderregiment. At alle legionærene som nå hadde en stor ærfaring måtte regne med å stige i gradene og at de straks de meldte seg ville få en lengere permisjon hjem til Norge. For å bevise sin gode vilje ble alt befal untatt Quist forfremmet en grad og alle som meldte seg fikk straks reise hjem. Det var selvfølgelig en del som ikke kunne stå for dette, men Quist hadde seiret og fikk etter at tyskerne hadde lagt stadig nye vansker i veien resten med hjem til Norge og dimitert.

Da dimiteringen begynte ble legionærene sammen med de vanlige skjemaer forelagt et skjema til undertegning som gikk ut på at ved senere krig i Norge eller Norges umiddelbare nærhet ville de være villige til igjen å kjempe. Dette nye forsøk på å få hånd over karene fikk også Quist forhindret for de flestes vedkommende ved at han fikk gitt beskjed gjenem befalet om at erklæringen ikke skulle undertegnes da den ikke var nødvendig for å bli dimitert. (Erklæringen ble av SS Sturmabführer Leib mot slutten av krigen forsøkt lagt til grund for ny innkalling.)

Vår rådgiver Radbruch var allerede på denne tid beordret til Norge for å være rådgiver for hirden. Akkurat på denne tid var det at SS og politiet gjorde sine framstøt for å få kontroll over disse normenn. ^(Hirden) Dette så ut til å ville lykkes og Radbruch som mente at dette var galt, holdt stadig oss gamle frontvenner orientert om situasjonen. Han forsøkte påvirke Quist som han nå kjendte som en sterk personlighet til å gå inn i hirden; men Quist nektet med begrunnelsen at han aldri hadde vært aktiv NS mann, og at han neppe kunne samarbeide med de myndigheter som da var, da de neppe kunne stå sterke nok sammen med ham mot tyskernes pågang. Imidlertid henvendte Quisling seg til Quist og ba ham gå inn i hirden. Dette gikk han med på mot å få en stilling ute i landet. Han kom så til trødelag, men

(A.Quist.)

men da han overhode ikke kunne samarbeide med hirdens folk ble dette av kort varighet. Radbruchs aksjon fikk SS Sturmabführer Leib kjend- skap til og han fikk ham sendt til fronten hvor han falt kort tid et- ter.

Bjørn Gisting